

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Oleśnie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący **SSR Katarzyna Kałwak**

Protokolant **st. sekr. sądowy Urszula Krzywoń**

po rozpoznaniu w dniu 06 grudnia 2016 r. w Oleśnie

sprawy z powództwa **M. S.**

przeciwko **Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej **Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W.** na rzecz powódki **M. S.** kwotę **20.000,00 zł** (dwadzieścia tysięcy złotych 00/100) tytułem odszkodowania wraz z odsetkami:

a) ustawowymi liczonymi od dnia 27.05.2015 r. do dnia 31.12.2015 r.,

b) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty;

II. umarza postępowanie w części ograniczającej żądania powództwa;

III. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

IV. zasądza od strony pozwanej **Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W.** na rzecz powódki **M. S.** kwotę **5.632,07 zł** (pięć tysięcy sześćset trzydzieści dwa złote 07/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27.05.2015 r. wniesionym do Sądu Okręgowego w Opolu I Wydział Cywilny powódka **M. S.** wystąpiła przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu z siedzibą w W. z powództwem o zadośćuczynienie i odszkodowanie. Powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej:

1. kwoty 30.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 04.01.2015 r. do dnia zapłaty;

2. kwoty 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 04.01.2015 r. do dnia zapłaty;

3. kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także 17 zł tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od złożenia dokumentu pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 17.02.2014 r. jej mąż E. S. zmarł na skutek obrażeń doznanych w wypadku drogowym, do którego doszło na drodze krajowej (...) pomiędzy miejscowościami D. – G., gdzie kierujący

samochodem ciężarowym marki R. najechał na tył kierującego rowerem E. S., w wyniku czego rowerzysta poniósł śmierć na miejscu. Sprawca zbiegł z miejsca zdarzenia i nie ustalono jego tożsamości. W toku śledztwa ustalono, iż E. S. w trakcie zdarzenia był trzeźwy. Postanowieniem z dnia 27 czerwca 2014 r. sygn. akt RSD 153/14 śledztwo w sprawie tego wypadku zostało umorzono z powodu niewykrycia sprawcy.

Tragiczna i nagła śmierć męża negatywnie wpłynęła na stan psychiczny powódki. Leczy się z powodu depresji sytuacyjnej. Wymaga stałej farmakoterapii, a także okresowego wsparcia psychologa. Ma problemy ze snem i koncentracją, co utrudnia, a momentami wręcz uniemożliwia jej normalne funkcjonowanie w społeczeństwie. Powódka przeżywa traumę po stracie męża, z którym wspólnie spędziła trzydzieści cztery lata życia. W związku z powyższym musi przyjmować leki, co generuje dodatkowe wydatki. Powódka i jej mąż byli zgodnym i kochającym się małżeństwem, wzajemnie wspierającym się w trudnych chwilach i wspólnie rozwiązującym wszystkie problemy. Obecnie powódka musi sama zajmować się sprawami, którymi do tej pory zajmowali się we dwoje, co powoduje u niej stan wyczerpania emocjonalnego i fizycznego. Małżonkowie M. i E. S. mają dwoje obecnie pełnoletnich dzieci (A. i P. S.). Ojciec zapewniał dzieciom zarówno wsparcie emocjonalne jak i finansowe.

M. S. wskazała na znaczące pogorszenie się jej sytuacji majątkowej po śmierci męża, który osiągał niemal trzykrotnie większe dochody w skali roku niż powódka. Obecnie powódka otrzymuje rentę rodzinną po zmarłym mężu w wysokości 1.339,45 zł, co nie wystarcza na poniesienie wydatków związanych z utrzymaniem. Do dnia wypadku małżonkowie mieszkali razem i wspólnie partycypowali w wydatkach związanych z utrzymaniem domu i rodziny, ale ze względu na wyższe dochody to E. S. pokrywał większą część wydatków. Nadto, po śmierci męża powódka jest zmuszona płacić za świadczenie usług takich jak koszenie trawy, obcinanie drzew i krzewów, usuwanie usterek w domu i inne prace, którymi do tej pory zajmował się mąż, a których po jego śmierci powódka ze względu na stan zdrowia i umiejętności sama wykonywać nie może.

Działając na podstawie art. 98 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, pismem z dnia 04.12.2014 r. powódka zwróciła się do strony pozwanej o przyznanie i wypłatę na jej rzecz odszkodowania w wysokości 30.000 zł oraz zadośćuczynienia w kwocie 80.000 zł. Do pisma załączono wszelkie wymagane dokumenty. Pismem z dnia 02.03.2015 r. strona pozwana zwróciła się do powódki o wskazanie sposobu wypłaty przyznanego na jej rzecz świadczenia, co powódka potraktowała jako uznanie przez stronę pozwaną swojej odpowiedzialności co do zasady. Przy czym w piśmie nie wskazano wysokości przyznanej kwoty. W odpowiedzi z dnia 25.03.2015 r. powódka wskazała numer rachunku bankowego, na który powinien nastąpić przelew. Jednakże do dnia sporządzenia pozwu nie otrzymała zapłaty. Pismem z dnia 20.05.2015 r., doręczonym dnia 25.05.2015 r., strona pozwana po raz kolejny zwróciła się do powódki o wskazanie sposobu wypłaty przyznanych jej świadczeń, co powódka potraktowała jako uchylanie się od spełnienia należnego świadczenia, co skutkowało wytoczeniem niniejszego powództwa.

Wysokość żądanego zadośćuczynienia M. S. uzasadniła koniecznością wynagrodzenia jej doznanej krzywdy we wszystkich jej aspektach oraz faktem, iż zadośćuczynienie powinno mieć odczuwalną dla powódki wartość majątkową.

Z kolei wysokość żądanego odszkodowania powódka uzasadniała znacznym pogorszeniem się jej sytuacji życiowej po śmierci męża. Dochód E. S. w okresie 11 lat (2002-2013) przyjmując nawet za przelicznik waluty Euro wskaźnik 4,00 wyniósł 619.908,00 zł, natomiast w tym samym okresie powódka osiągnęła dochód w wysokości 237.061,04 zł. W związku z powyższym, nawet przyjmując najniższy z prawdopodobnych przeliczników waluty E. S. osiągał niemal trzy razy wyższe dochody niż powódka.

Nadto, powódka zwróciła również uwagę na szerszy kontekst zwrotu „znaczne pogorszenie sytuacji życiowej”, tj. nie tylko materialne aspekty, ale również przesłanki pozaekonomiczne określające tę sytuację, takie jak utrata oczekiwania przez osobę poszkodowaną na pomoc i wsparcie członka rodziny, co winno być brane pod uwagę przy określaniu stosownego odszkodowania.

W tej konkretnej sprawie wysokość żądanej kwoty odszkodowania uzasadniać mają okoliczności takie jak: konieczność ponoszenia kosztów utrzymania domu wyłącznie przez powódkę przy jej niskich dochodach, potrzeba korzystania z odpłatnego świadczenia usług

w zakresie prac, którymi do tej pory zajmował się zmarły mąż, wydatki związane z leczeniem depresji sytuacyjnej a także utrata osoby, na której pomoc powódka mogła liczyć w każdej sytuacji życiowej.

Powódka domaga się również zasądzenia odsetek od ww. kwot, liczonych od dnia 04.01.2015 r., tj. od dnia następującego po dniu, w którym upłynął określony w art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych maksymalny termin na wypłacenie należnego powódcie odszkodowania i zadośćuczynienia. W terminie 30 dni od dnia zgłoszenia szkody tj. od dnia 04.12.2014 r., nie nastąpiło również wymagane w art. 14 ust. 2 tej ustawy zawiadomienie na piśmie powódki o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionej.

Natomiast jako podstawę prawną odpowiedzialności strony pozwanej powódka wskazała art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (w tym ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe

w związku z ruchem tych pojazdów), tj. odpowiedzialność Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na osobie, gdy szkoda została wyrządzona w okolicznościach uzasadniających odpowiedzialność cywilną posiadacza pojazdu mechanicznego lub kierującego pojazdem mechanicznym, a nie ustalono ich tożsamości. – pozew – k. 2-5.

Pismem z dnia 06.07.2015 r. (prezentata SO w Opolu) **powódka ograniczyła żądanie pozwu** w ten sposób, że zamiast żądanej kwoty 110.000 zł zażądała zapłaty kwoty 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia faktycznej zapłaty należności. W uzasadnieniu tego pisma powódka wskazała, że strona pozwana, uznając roszczenie powódki co do zasady, przyznała powódcie tytułem odszkodowania 30.000 zł oraz tytułem zadośćuczynienia 30.000 zł. Powódka otrzymała te kwoty dnia 12 czerwca 2015 r.

Z uwagi na częściowe zaspokojenie żądań powódki przez stronę pozwaną w toku procesu powódka ograniczyła żądania pozwu. – pismo procesowe powódki – k. 58 – 58v.

Postanowieniem z dnia 10.07.2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I C 357/15 Sąd Okręgowy w Opolu Wydział I Cywilny uznał się niewłaściwym z uwagi na ostateczną wartość przedmiotu sporu (50.000 zł) i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Oleśnie – postanowienie SO – k. 60.

Pismem wniesionym w dniu 08.12.2015 r. M. S. doprecyzowała, że w pozwie wniosła o zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kwoty 80.000 zł tytułem odszkodowania i 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia. W związku z tym, że po wniesieniu pozwu strona pozwana dokonała na rzecz powódki zapłaty 30.000 zł tytułem odszkodowania

i 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia, powódka ograniczyła powództwo. Z uwagi na powyższe, w niniejszym postępowaniu powódka dochodzi jedynie zapłaty 50.000 zł tytułem odszkodowania. Tym samym żądanie zadośćuczynienia zostało zaspokojone, a powództwo

w tym zakresie zostało cofnięte. Natomiast w zakresie dochodzonej dalszej kwoty z tytułu odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem się sytuacji życiowej po śmierci męża powódka zwróciła uwagę dodatkowo na nagłą śmierć męża, a w związku z tym brak możliwości przygotowania się na taką sytuację np. poprzez poczynienie oszczędności. Śmierć męża wiązała się dla powódki z utratą poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji. E. S. był głównym żywicielem rodziny. Z kolei odnośnie odpowiedzialności strony pozwanej powódka podniosła m.in., że Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny jest instytucją powołaną w tym celu, żeby pokrzywdzeni nie ponosili ujemnych konsekwencji braku ubezpieczenia sprawy szkody lub niewyrycia sprawy. Fundusz nie może uzasadniać wypłaty nieadekwatnego do

poniesionej szkody lub krzywdy zadośćuczynienia tym, że UFG nie jest ubezpieczycielem lecz osobą prawną typu non-profit. - pismo procesowe powódki – k. 109-111.

Na rozprawie w dniu 29 stycznia 2016 r. pełnomocnik powódki oświadczył, że obecnie dochodzona kwota to 50.000 zł z tytułu odszkodowania za pogorszenie się sytuacji życiowej powódki, a odsetek powódka domaga się od dnia wniesienia pozwu do dnia faktycznej zapłaty. - protokół rozprawy z dnia 29 stycznia 2016 r. – k. 120-120v.

W piśmie procesowym z dnia 20.06.2016 r. powódka podniosła, że w ostatnim roku przed śmiercią, tj. w 2013 r., zarobki E. S. po potrąceniu składek wynosiły ok. 1.000 euro, natomiast pracodawca pokrywał mu koszty mieszkania za granicą. E. S. bardzo często wracał do Polski. Z uwagi na wyższe ceny żywności w Królestwie Niderlandów żona przygotowywała mu w Polsce znaczne zapasy żywności, żeby jak najwięcej zaoszczędzić. Niemalże całość otrzymywanego wynagrodzenia E. S. przekazywał żonie na zaspokajanie potrzeb rodziny. Wiek emerytalny E. osiągnąłby dopiero za 4 lata (licząc od daty tego pisma), a do tego czasu jego zarobki kształtowałyby się podobnie jak w 2013 r. na poziomie ok. 1.000 euro. Na emeryturze E. S. przebywałby cały czas w Polsce, więc nawet niepełna holenderska emerytura w przeliczeniu na złotówki stanowiłaby sumę wyższą, niż emerytura uzyskana w Polsce przez powódkę. - pismo procesowe powódki – k. 171 – 172.

W **odpowiedzi na pozew** wniesionej w dniu 20.07.2015 r. **Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny z siedzibą w W.** – dalej zw. również: „UFG” lub „Fundusz” - wniósł o oddalenie powództwa w całości, oddalenie roszczenia o zasądzenie odsetek od zadośćuczynienia od dnia wcześniejszego niż dzień uprawomocnienia się orzeczenia

w sprawie. Nadto, UFG wniósł o zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew Fundusz podniósł w szczególności, że nie jest on ubezpieczycielem. W terminie 30 dni od dnia przekazania akt szkody przez zakład ubezpieczeń w trybie art. 108 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych Fundusz jest zobowiązany wypłacić jedynie kwoty bezsporne, w których zarówno odpowiedzialność nie budzi zastrzeżeń, jak również wysokość świadczenia została ustalona w sposób przewidziany prawem. Obowiązek UFG ma charakter pomocniczy, tj. uzupełniający w stosunku do systemu ubezpieczeń obowiązkowych. Fundusz podkreślił, że działa na podstawie mechanizmu gwarancyjnego a nie ubezpieczeniowego, ponieważ nie przejmuje ryzyka i nie zarabia w związku z wystąpieniem określonego zdarzenia, lecz ma rekompensować i łagodzić skutki braku ochrony ubezpieczeniowej. Strona pozwana przyznała w odpowiedzi na pozew,

że w dniu 04.12.2014 r. powódka zgłosiła roszczenie o zadośćuczynienie po zmarłym E. S. oraz roszczenie o odszkodowanie z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej,

a strona pozwana, w wyniku postępowania likwidacyjnego decyzją z dnia 10.06.2015 r. przyznała powódce: zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w kwocie 30.000 zł oraz odszkodowanie z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej w kwocie 30.000 zł. Natomiast odnośnie żądań pozwu (sprzed ograniczenia powództwa), strona pozwana wskazała, że, mając na uwadze wykonane już na rzecz powódki wypłaty zadośćuczynienia i odszkodowania, zgłaszane roszczenia są bezpodstawne i rażąco wygórowane. W zakresie kwot wypłaconych już przez Fundusz postępowanie winno zostać umorzone. Strona pozwana wskazała na jednorazowość świadczenia z tytułu zadośćuczynienia, którego celem jest skompensowanie poszkodowanemu krzywdy, z uwzględnieniem wszelkich jej aspektów. Fundusz wypłacił powódce kwotę adekwatną z tytułu zadośćuczynienia, tym samym wykonał zobowiązanie, co skutkuje jego wygaśnięciem. Strona pozwana podniosła, iż brak jest podstaw do przyznania powódce odszkodowania tytułem znacznego pogorszenia się jej sytuacji życiowej jako nieudowodnionego. Pogorszenie się sytuacji życiowej musi być obiektywnym i przyczynowo uzasadnionym wynikiem śmierci osoby najbliższej, a nie wynikać jedynie z subiektywnych reakcji i ich życiowych konsekwencji. Nadto, odszkodowanie nie może być źródłem wzbogacenia. Odnośnie żądania przez powódkę odsetek strona pozwana podniosła,

że przeczy zasadności pozwu co do zasady, a nadto wskazała, że powódka błędnie określiła termin początkowy dochodzonych od żądanych kwot odsetek. Ewentualne odsetki winny zostać liczone od dnia ogłoszenia wyroku.

W terminie 30 dnia od dnia przekazania akt szkody UFG jest zobowiązany wypłacić jedynie kwoty bezsporne. Ustawodawca jako zasadę wprowadził ustalenie szkody według stanu i cen z okresu wyrokowania, co odnosi się to także do roszczeń o zadośćuczynienie. Według stanowiska strony pozwanej, odsetki winny być zasądzone od daty wymagalności roszczenia, a datą wymagalności roszczenia, a więc świadczenia, którego przyznanie należy do dyskrecjonalnej władzy Sądu, jest dzień ogłoszenia wyroku zasądzającego roszczenie - odpowiedź na pozew – k. 69 – 74v.

W piśmie procesowym z dnia 08.12.2015 r. strona pozwana w trybie art. 203 § 3 k.p.c. w związku z doręczeniem jej w dniu 27.11.2015 r. pisma powódki ograniczającego powództwo, wniosła o przyznanie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania. W uzasadnieniu UFG wskazał, że kwota 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania (30.000 + 30.000 zł) została przekazana na rachunek bankowy powódki w dniu 11.06.2015 r. a zatem przed otrzymaniem przez stronę pozwaną pozwu z dnia 27.05.2015 r. doręzonego w dniu 06.07.2015 r. Ustosunkowując się do pisma powódki ograniczającego powództwo UFG zauważył, iż powódka nie sprecyzowała swego żądania i nie wykazała zasadności dochodzenia roszczenia w dodatkowej kwocie 50.000 zł. – pismo procesowe strony pozwanej – k. 99-99v.

W kolejnym piśmie procesowym z dnia 25.05.2016 r. Fundusz podniósł, że mąż powódki, który w latach 2002-2013 był zatrudniony w Królestwie Niderlandów, mógłby się tam ubiegać o emeryturę podstawową. Przy czym emerytura ta nie byłaby pełna z uwagi na nieprzepracowanie wymaganych lat. Biorąc pod uwagę wiek poszkodowanego (ur. 1953), wiek emerytalny w Królestwie Niderlandów osiągnąłby w wieku 67 lat. Natomiast uwzględniając jego dochody z ostatnich 5 udokumentowanych lat, po potrąceniu zaliczek na podatek dochodowy, składki na ubezpieczenie zdrowotne, E. S. osiągał dochód miesięczny w kwocie ok. 600 euro. Dodatkowo, pracując w Królestwie Niderlandów ponosił koszty życia codziennego związane np. z wynajmem mieszkania i kosztami jego użytkowania, koszty wyżywienia, ubrań, dojazdów do miejsca pracy itp. Poza tym, według UFG, powódka nie wykazała, w jakim zakresie poszkodowany wspierał żonę zamieszkującą w Polsce – pismo procesowe strony pozwanej – k. 161 – 162.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 lutego 2014 r. w godzinach 04:40 – 07:25 na trasie D. – G. na drodze krajowej (...) doszło do wypadku drogowego. Niezidentyfikowany kierujący samochodem ciężarowym marki R. bdb koloru białego najechał na tył kierującego rowerem E. S., w wyniku czego rowerzysta poniósł śmierć na miejscu zdarzenia. E. S. w chwili zdarzenia był trzeźwy.

Śledztwo w sprawie prowadziła Policja w L. pod sygn. akt RSD 153/14. Postanowieniem z dnia 27.06.2014 r., zatwierdzonym w dniu 30.06.2014 r. przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w L., śledztwo zostało umorzone na podstawie art. 322 § 1 k.p.k. wobec niewykrycia sprawcy czynu zabronionego określonego w art. 177 § 2 k.k.

dowód : - postanowienie o umorzeniu śledztwa – k. 11-12v.

E. S. (ur. (...)) w dacie śmierci miał niespełna 61 lat, jego żona M. S. (ur. (...)). – niespełna 55 lat. Państwo S. byli małżeństwem od 10.09.1980 r. Małżonkowie mają dwoje dzieci: P. S. (ur. (...)) i A. S. -obecnie K.- (ur. (...)), które w dacie śmierci ojca miały niespełna: 28 i 33 lata.

dowód : - fakty bezsporne.

Małżonkowie S. prowadzili wspólne gospodarstwo domowe. W dacie śmierci E. S. dzieci były już na swoim utrzymaniu, pozostawały w związkach małżeńskich. Obecnie syn P. S. remontuje piętrowy dom rodzinny, bowiem zdecydował się tam zamieszkać. Natomiast M. S. zajmuje dwa pokoje, kuchnię i łazienkę.

dowód : - zeznania świadka A. K. (córki powódki) – protokół papierowy z rozprawy z dnia 13.10.2016 r. – k. 203-203v.; płyta CD z e-protokołem – k.209.

M. S. zarówno przed śmiercią męża, jak również nadal pracuje zawodowo w firmie (...) w D. w charakterze szwaczki.

dowód : - zeznania świadka A. K.– protokół papierowy z rozprawy z dnia 13.10.2016 r. – k. 203-203v.; płyta CD z e-protokołem – k.209.

W latach 2002-2013 powódka M. S. uzyskiwała następujące dochody:

- za 2013 r. (płatnik: (...) P. K.) – 24.128,46 zł;
- za 2012 r. (płatnik (...) Sp. z o.o. sp. k.) – 30.440,50 zł;
- za 2011 r. – (płatnik (...) Sp. z o.o. sp. k.) – 19.047,71 zł;
- za 2010 r. (płatnik – (...) S.A.) – 28.437,22 zł.
- za 2009 r. (płatnik – (...) S.A.) – 28.005,80 zł;
- za 2008 r. (płatnik – (...) S.A.) – 26.579,03 zł;
- za 2007 r. (płatnik – (...) S.A.) – 21.831,60 zł;
- za 2006 r. (płatnik – (...) S.A.) – 15.093,19 zł;
- za 2005 r. (płatnik – (...) S.A.) – 13.798,24 zł;
- za 2004 r. (płatnik – (...) S.A.) – 16.354,07 zł;
- za 2003 r. (płatnik – (...) S.A.) – 17.829,97 zł;
- za 2002 r. (płatnik – (...) S.A.) – 19.643,71 zł.

dowód : - PIT -11 powódki za lata 2002-2013- k. 14 – 25v.

Bezpośrednio przed śmiercią E. S. był nadal aktywny zawodowo, pracował w ramach stosunku pracy w firmie (...) w Holandii. Pracował na budowach w charakterze pomocnika. Co 6 tygodni przyjeżdżał do domu na tydzień lub dwa. Pracodawca zapewniał E. S. mieszkanie w Holandii. E. S. żywił się w Holandii sam.

dowód : - zeznania świadka A. K.– protokół papierowy z rozprawy z dnia 13.10.2016 r. – k. 203-203v.; płyta CD z e-protokołem – k.209.

Przychody/wynagrodzenie przed opodatkowaniem i innymi odliczeniami uzyskiwane przez E. S. z tytułu pracy w Holandii przedstawiały się następująco:

- za rok 2002 – 15.079 euro +4.401 euro;
- za 2003 – 1.016 euro + 93,00 euro + 10.081 euro;
- za 2004 – 7.584 euro + 1.221 euro + 3.779 euro;
- za 2005 – 7.453 euro + 2.718 euro + 65 euro + 55 euro + 631 euro;
- za 2006 – 158 euro + 700 euro + 13.036 euro;
- za 2007 – 15.482 euro;

- za 2008 – 11.454 euro + 9.281 euro;
- za 2009 – 461 euro;
- za 2010 – 13.079 euro;
- za 2011 – 12.633 euro;
- za 2012 – 13.482 euro;
- za 2013 – 14.907 euro.

dowód :- dokumenty dotyczące dochodów E. S. w j. niderlandzkim –k. 26–43

- uwierzytelnione tłumaczenie przez tłumacza przysięgłego j. niderlandzkiego E. W. dokumentów dotyczących dochodów E. S. –k. 133–156.

W ostatnim roku przed śmiercią, tj. w okresie 12.2012 - 01.2014 r., E. S. zdecydowaną większość zarobionych pieniędzy przeznaczał na utrzymanie rodziny, przekazywał je żonie (pieniądze z konta E. S. wypłacane były w bankomacie w D.).

dowód : - wyciągi z rachunku bankowego E. S. obejmujące okres 12.2012 -01.2014 r. w j. niderlandzkim – k. 177 – 183;

- tłumaczenie przysięgłe z j. niderlandzkiego na j. polski wybranych stron ww. wyciągów z rachunku bankowego (tłumacz przysięgły j. niderlandzkiego E. W.) – k. 199-200.

- zeznania świadka A. K. – protokół papierowy z rozprawy z dnia 13.10.2016 r. – k. 203-203v.; płyta CD z e-protokołem – k.209.

Będąc w Polsce E. S. wykonywał w domu wiele prac (dom jednorodzinny parter i piętro wraz z ogródkiem), pomagał żonie, zajmował się obejściem, wykonywał wszystkie prace dookoła domu. Przeprowadzał remonty. Zapracował na wymianę dachu nowym pokryciem z dachówki. Zostały częściowo wymienione okna – dwa w kuchni i łazience. Nadto, za życia E. S. została całkowicie zrobiona łazienka łącznie z instalacją CO i elektryczną. Te instalacje były remontowane w łazience i w kuchni.

E. S. nie zdążył przed śmiercią przeprowadzić wszystkich planowanych prac i remontów. Nie zdążył wymienić wszystkich okien. To miał być kolejny etap remontu. Miały być również remontowane kolejne pokoje, tzn. miały być wymieniane okna, zerwana stara podłoga, zrobiona nowa wylewka i założona nowa podłoga, a także miała zostać wymieniona instalacja elektryczna i CO. Natomiast piec CO już został wymieniony. W jednym pokoju byłby skuwany także tynk.

dowód : - zeznania świadka A. K.– protokół papierowy z rozprawy z dnia 13.10.2016 r. – k. 203-203v.; płyta CD z e-protokołem – k.209.

W dniu 17.06.2014 r. (...) Oddział w O. wydał decyzję ostateczną o przeliczeniu renty rodzinnej. Niniejszą decyzją przeliczono od 01.05.2014 r. rentę rodzinną, po zakończonym postępowaniu wyjaśniającym z ZUS o/C. w sprawie zatrudniania osoby zmarłej w Firmie (...). Uprawniona do renty rodzinnej jest tylko M. S. - na stałe. Zgodnie z wyliczeniami ZUS - wysokość renty brutto osoby zmarłej wynosiłaby po waloryzacji od 01.03.2014 r. miesięcznie 2.442,17 zł. Natomiast renta rodzinna wynosi: od 01.05.2014 r. - 2.075,84 zł (renta rodzinna dla 1 osoby uprawnionej stanowi 85% świadczenia osoby zmarłej $85\% \times 2442,17 \text{ zł} = 2.075,84 \text{ zł}$). Renta ta została jednak zmniejszona o 474,25

zł z powodu osiągnięcia przychodu. Po przeprowadzonych wyrównaniach, potrąceniach i odliczeniach, od 01.08.2014 r. wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie **1339,45 zł**.

dowód :- decyzja ostateczna (...) Oddział w O. z dnia 17.06.2014 r. o przeliczeniu renty rodzinnej - k. 44-45v.

Powódka leczy się u neurologa z powodu depresji sytuacyjnej po tragicznej śmierci męża. Wymaga stałej farmakoterapii i okresowego wsparcia psychologa.

dowód :- zaświadczenie neurologa lek. med. E. O.-K. z 08.10.2014 roku – k. 13.

Pismem z dnia 04 grudnia 2014 r. adresowanym do (...) S.A. Oddział (...) pełnomocnik M. S. wystosował wniosek o zadośćuczynienie i odszkodowanie z UFG na podstawie art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK. Wniósł o przyznanie i wypłatę na rzecz M. S. zadośćuczynienia w wysokości 30.000 zł i odszkodowania w wysokości 80.000 zł. Korespondencja ta została doręczona pocztą w dniu 08.12.2014 r.

dowód :- wniosek o zadośćuczynienie i odszkodowanie z UFG wraz z załącznikami i kserokopią koperty ze stemplem pocztowym i prezentatą adresata – akta szkody na płycie CD k. 100.

Następnie pismem opatrzonym datą 12.12.2014 r. (...) Centrum (...) w Ł. poinformowało Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, że w dniu sporządzenia tego pisma przekazuje do UFG akta szkody do załatwienia. Na piśmie widnieje prezentata UFG z dnia 22.12.2014 r.

dowód :- pismo (...) Centrum (...) w Ł. do UFG opatrzone datą 12.12.2014 r. – akta szkody na płycie CD k. 100.

- karta przekazania szkody do UFG - akta szkody na płycie CD k. 100.

W piśmie z dnia 02.03.2015 r. kierowanym do pełnomocnika powódki Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny prosił o wskazanie sposobu wypłaty bliżej niedookreślonych świadczeń na rzecz M. S. w związku ze zdarzeniem komunikacyjnym z dnia 17.02.2014 r.

dowód :- pismo UFG z dnia 02.03.2015 r. do pełnomocnika powódki – k. 46.

W odpowiedzi na powyższą prośbę, pismem z dnia 25.03.2015 r. pełnomocnik M. S. podał numer konta bankowego, na który winny zostać przelane świadczenia na rzecz uprawnionej. W tym samym dniu pismo zostało wysłane pocztą do UFG.

dowód :- pismo pełnomocnika powódki z dnia 25.03.2015 r. do UFG wraz z potwierdzeniem nadania (kserokopią książki nadawczej) – k. 47 – 48.

Kolejno w piśmie sporządzonym dnia 20.05.2015 r. UFG ponownie prosił pełnomocnika uprawnionej o wskazanie sposobu wypłaty przyznanych (ale niedookreślonych) świadczeń na rzecz M. S..

dowód :- pismo UFG z dnia 20.05.2015 r. – k. 49.

W dniu 10.06.2015 r. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny wydał decyzję o przyznaniu M. S. stosownego odszkodowania po śmierci męża w wysokości 30.000 zł na podstawie art. 446 § 3 k.c. Tą samą decyzją UFG przyznał M. S. w ramach zadośćuczynienia po śmierci męża rekompensatę pieniężną w wysokości 30.000 zł. – art. 446 § 4 k.c.

dowód :- decyzja UFG z dnia 10.06.2015 r. – k. 83-83v.

W dniu 11.06.2015 r. UFG przelał na konto M. S. kwotę 60.000 zł (przy dacie księgowania widnieje godzina 15:11:07). Środki wpłynęły na konto powódki w dniu 12.06.2015 r.

dowód : - powtórny wydruk potwierdzenia wykonania przelewu (data dokumentu 11.06.2015 r., moduł przelewów zewnętrznych 12.06.2015 r.) – wyciąg z konta powódki – k. 59;

- potwierdzenie przelewu z dnia 11.06.2015 r. złożone przez UFG – k. 82.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie, natomiast w części ograniczającej żądania pozwu, postępowanie należało umorzyć.

W przedmiotowej sprawie bezsporne były: okoliczności zdarzenia szkodowego, w którym śmierć poniósł mąż powódki, odpowiedzialność cywilna Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego co do zasady (z uwagi na niewykrycie sprawcy), fakt, iż po wytoczeniu powództwa na podstawie decyzji z dnia 10.06.2015 r. UFG wypłacił na rzecz powódki kwotę łączną w wysokości 60.000 zł, tj. po 30.000 zł tytułem odszkodowania po śmierci męża oraz tytułem zadośćuczynienia. Wobec tego Fundusz przyznał także dokonując wypłaty odszkodowania, iż na skutek śmierci męża powódki nastąpiło znaczne pogorszenie jej sytuacji życiowej.

Natomiast sporna pozostawała zasadność dochodzenia przez powódkę dalszej kwoty 50.000 zł tytułem odszkodowania, a także UFG kwestionował początkową datę żądania odsetek przez powódkę, ostatecznie sprecyzowaną jako dzień wniesienia pozwu.

Powódka zgłaszała w niniejszej sprawie dwa główne żądania, tj. zadośćuczynienie oraz odszkodowanie. Stosownie do treści art. 446 § 3 k.c. Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Z kolei art. 446 § 4 k.c. stanowi, że Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Podstawa prawna odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. zawarta jest w ustawie z dnia 22 maja 2003 r.

o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 2060 t.j. ze zm.) – dalej: ustawa lub ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych – a w szczególności art. 98 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym do zadań Funduszu należy zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2 [w tym: ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe

w związku z ruchem tych pojazdów], w granicach określonych na podstawie przepisów rozdziałów 2 i 3, za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej: 1) na osobie, gdy szkoda została wyrządzona w okolicznościach uzasadniających odpowiedzialność cywilną posiadacza pojazdu mechanicznego lub kierującego pojazdem mechanicznym, a nie ustalono ich tożsamości; 2) w mieniu, w przypadku szkody, w której równocześnie u któregośkolwiek uczestnika zdarzenia nastąpiła śmierć, naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, trwający dłużej niż 14 dni, a szkoda została wyrządzona

w okolicznościach uzasadniających odpowiedzialność cywilną posiadacza pojazdu mechanicznego lub kierującego pojazdem mechanicznym, a nie ustalono ich tożsamości.

Zgodnie z treścią art. 108 ustawy uprawniony do odszkodowania zgłasza swoje roszczenia do Funduszu przez którykolwiek zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową w grupach obejmujących ubezpieczenia obowiązkowe, o którym mowa

w art. 4 pkt 1 i 2. Zakład ubezpieczeń nie może odmówić przyjęcia zgłoszenia szkody (ust. 1).

Zakład ubezpieczeń, po otrzymaniu zgłoszenia roszczenia, przeprowadza postępowanie

w zakresie ustalenia zasadności i wysokości dochodzonych roszczeń i niezwłocznie przesyła zebraną dokumentację do Funduszu, powiadamiając o tym osobę zgłaszającą roszczenie (ust.2). Natomiast na podstawie art. 109 ustawy Fundusz jest obowiązany zaspokoić roszczenie, o którym mowa w art. 98 ust. 1 i 1a, w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania akt szkody od zakładu ubezpieczeń lub syndyka upadłości (ust. 1). W przypadku gdy wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Funduszu albo wysokości świadczenia w terminie, o którym mowa w ust. 1, było niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w terminie 14 dni od dnia wyjaśnienia tych okoliczności, z tym

że bezsporna część świadczenia powinna być spełniona przez Fundusz w terminie określonym w ust. 1. (ust. 2). Odpowiedzialność za zwłokę w spełnieniu świadczenia ponoszą odpowiednio Fundusz i zakład ubezpieczeń, każdy w swoim zakresie (ust. 3).

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny uznał w przedmiotowej sprawie swoją odpowiedzialność co do zasady poprzez przyznanie i wypłacenie na rzecz powódki po wytoczeniu powództwa kwot po 30.000 zł tytułem odpowiednio odszkodowania

i zadośćuczynienia. Powódka żądała w niniejszym powództwie wypłaty tytułem zadośćuczynienia właśnie kwoty 30.000 zł, tym samym kwota uiszczona już przez stronę pozwaną w pełni zaspokaja to roszczenie pozwu z art. art. 446 § 4 k.c. tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Tym samym, z uwagi na brak sporu w tym przedmiocie, uzasadnienie dotyczące roszczenia z tytułu zadośćuczynienia jest zbędne.

Z uwagi na częściowe zaspokojenie roszczeń już po wytoczeniu powództwa, powódka ograniczyła żądania pozwu w tym zakresie, co wymagało umorzenia przez Sąd postępowania w części ograniczającej żądania powództwa (pkt II sentencji wyroku). Ograniczenie roszczeń jest równoznaczne z częściowym cofnięciem powództwa.

Zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Z kolei § 2 powołanego artykułu stanowi, że pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego. Nadto zgodnie z treścią

§ 3 w razie cofnięcia pozwu poza rozprawą przewodniczący o cofnięciu zawiadamia pozwanego, który może w terminie dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie kosztów. Natomiast na podstawie § 4 powoływanego artykułu Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa.

Mając na uwadze treść powołanego artykułu 203 § 1 k.p.c. w okolicznościach przedmiotowej sprawy ograniczenie powództwa, czyli tym samym częściowe cofnięcie pozwu, miało miejsce przed rozpoczęciem rozprawy, więc zgoda strony pozwanej nie była wymagana. Nie zachodziły również przesłanki określone w art. 203 § 4 k.p.c., a decyzja powódki była warunkowana jedynie częściową spłatą należności przez stronę pozwaną po wytoczeniu powództwa. Tym samym powódka skutecznie cofnęła w części pozew. Natomiast konsekwencją częściowego cofnięcia pozwu była konieczność umorzenia postępowania

w części ograniczającej żądania powództwa, zgodnie z treścią art. 355 § 1 k.p.c., który stanowi, że Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania m.in. jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew.

Tym samym należy wyraźnie wskazać, że częściowe umorzenie powództwa

w punkcie II sentencji wyroku obejmuje: kwotę 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 30.000 zł tytułem odszkodowania, odsetki ustawowe od tych kwot jako należności akcesoryjne za okres od 04.01.2015 r. do dnia zapłaty. Nadto, w sposób milczący bez wyraźnego wyartykułowania powódka cofnęła także część roszczeń odsetkowych od podtrzymanego roszczenia głównego (50.000 zł tytułem odszkodowania), tj. od dnia 04.01.2015 r. (żądania pozwu) do dnia 26.05.2015 r. (przeddzień wniesienia pozwu), z uwagi na to, iż ograniczając powództwo wniosła o zasądzenie kwoty 50.000 zł tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi dopiero od dnia wniesienia pozwu. Również ten zakres obejmuje rozstrzygnięcie Sądu w punkcie II sentencji wyroku.

Przechodząc do uzasadnienia częściowego uwzględnienia powództwa w przedmiocie odszkodowania na podstawie art. 446 § 3 k.c. wskazać należy po pierwsze na fakultatywność orzeczenia sądu w przedmiocie przyznania odszkodowania („Sąd może przyznać”), a po drugie zwrócić trzeba uwagę na treść art. 322 k.p.c., który stanowi, że jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Z taką sytuacją mamy do czynienia

w niniejszej sprawie. Oceniając sytuację życiową powódki na przyszłość po śmierci męża nie można ustalić w sposób dokładny wysokości szkody powódki, gdyż na tę sytuację składa się bardzo wiele uwarunkowań. Można jednak i trzeba wziąć pod uwagę całokształt okoliczności wspólnego życia powódki i jej męża przed jego śmiercią. Zarówno judykatura, jak i doktryna opowiadają się za szerokim rozumieniem określenia „znaczące pogorszenie sytuacji życiowej”, co „należy odczytywać nie tylko w materialnym aspekcie zmienionej sytuacji bliskiego członka rodziny zmarłego, ale w szerszym kontekście, uwzględniającym przesłanki pozaekonomiczne określające tę sytuację. Do tych ostatnich niewątpliwie zaliczyć należy utratę oczekiwania przez osobę poszkodowaną na pomoc i wsparcie członka rodziny, których mogła ona zasadnie spodziewać się w chwilach wymagających takich zachowań. (...) wszystkie te okoliczności muszą być brane pod uwagę przy określaniu należnego uprawnionemu "stosownego odszkodowania". Ponadto „Prawidłowa wykładnia pojęcia "stosowne odszkodowanie" powinna uwzględniać nie tylko okoliczności konkretnej sprawy, ale także realną wartość ekonomiczną. Musi ono wyrażać się sumą wymierną, stanowiącą adekwatne przysporzenie dla uprawnionego, a zarazem uwzględniającą ocenę większości rozsądnie myślących ludzi” (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2008 r., sygn. akt V CSK 544/07, LEX nr 424335 i powołane tam orzecznictwo). Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w składzie Izby Cywilnej w wyroku z dnia 28 lipca 1976 r., sygn. akt IV CR 271/76, (Legalis Numer 19552), w którym wyjaśnił, że: „Przez sytuację życiową, w rozumieniu art. 446 par. 3 KC należy rozumieć ogół czynników składających się na położenie życiowe jednostki, także trudno wymierzalne wartości ekonomiczne”. Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę podziela w pełni powołane wyżej stanowiska Sądu Najwyższego.

Na skutek śmierci męża niewątpliwie pogorszyła się sytuacja życiowa powódki i było to pogorszenie „znaczące” odpowiadające dyspozycji art. 446 § 3 k.c. Takie stwierdzenie otwiera drogę do oceny zasadności żądania odszkodowania co do zasady i wysokości. Mając na uwadze treść decyzji UFG z 10.06.2015 r. o przyznaniu 30.000 zł tytułem stosownego odszkodowania, Fundusz również przyznał, iż pogorszenie sytuacji życiowej powódki było znaczne.

Zważyć należy, iż E. S. w dacie śmierci miał niespełna 61 lat. Śmierć w wyniku czynu zabronionego miała charakter nagły. Powódka jak i cała jej rodzina nie miała możliwości przygotowania się do tej sytuacji. Była to po pierwsze trauma psychiczna, czego wyrazem jest leczenie się przez powódkę z depresji sytuacyjnej, co potwierdziła załączonym do akt sprawy zaświadczeniem lekarza neurologa (k. 13). Po drugie powódka nie mogła się do tej sytuacji przygotować finansowo poprzez poczynienie oszczędności, zwłaszcza, że małżonkowie byli w trakcie dużego remontu domu, który miał znacząco polepszyć komfort życia powódki i jej męża. Nadto, załączone przez powódkę dokumenty w postaci PIT-ów 11 powódki za lata 2002-2013 (k. 14-25v.) jak również uwierzytelnionych tłumaczeń holenderskich dokumentów ewidencjonujących zarobki jej męża za lata 2002-2013 (k. 133-156) pozwala stwierdzić, iż to E. S. był głównym żywicielem rodziny. Powódka zarabiała niewiele ponad minimalne wynagrodzenie, natomiast zarobki jej męża oscylowały w granicach kilkunastu tysięcy euro rocznie. Ponadto, mając na uwadze wymiar strictly finansowy powódka po śmierci męża ponosi również różne wydatki związane z koniecznością korzystania z pomocy innych osób przy różnego rodzaju pracach w domu i w obejściu. Powódka nie wskazała wysokości ponoszonych z tego tytułu wydatków, jednak z pewnością również odczuwała finansowo i ten aspekt utraty męża. Podobnie za dalsze prace podczas nieskończonego remontu powódka, lub jej rodzina również będzie musiała zapłacić, a wcześniej część prac wykonywał E. S.. Z załączonych wydruków z rachunku bankowego E. S. wynika, iż spore kwoty spośród zarobionych przez E. S. były pobrane w bankomacie w D., tj. w okolicach miejsca zamieszkania powódki.

Ten fakt, jak również zeznania świadka A. K. wyraźnie świadczą, że zdecydowana większość zarobków E. S. była przeznaczana na zaspokajanie potrzeb rodziny,

tj. małżonki, bowiem bezpośrednio przed śmiercią E. S. dzieci: P. i A. były już pełnoletnie i założyły własne rodziny. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na to, iż, wbrew zarzutom strony pozwanej (pismo procesowe – k. 187), wnioski dowodowe

o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków (a w zasadzie jednego świadka, bowiem w zakresie drugiego świadka wnioski zostały cofnięte) oraz dowodu z wyciągów z konta bankowego nie były spóźnione, gdyż potrzeba złożenia tych wniosków dowodowych była konsekwencją zarzutów podnoszonych dopiero w toku procesu przez stronę pozwaną. Natomiast należało oddalić wnioski dowodowe zgłaszane przez stronę pozwaną w odpowiedzi na pozew o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z wywiadu środowiskowego sporządzonego przez kuratora sądowego bądź pracownika socjalnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w D., a także wniosek ewentualny o zobowiązanie Urzędu Miejskiego w D. do przedłożenia adresów najbliższych sąsiadów poszkodowanej. W ocenie Sądu przeprowadzone w postępowaniu dowody z dokumentów oraz z przesłuchania świadka spowodowały, iż okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione (art. 217 § 3 k.p.c.). Na marginesie wskazać należy, że strona pozwana, chcąc wykazać zasadność dowodu z wywiadu środowiskowego powołała się tylko na argumenty dotyczące chęci odparcia roszczenia o zadośćuczynienie, które to roszczenie zostało w całości zaspokojone.

Kwestionując podnoszone przez stronę pozwaną w odpowiedzi na pozew argumenty, wskazać również należy, że charakter gwarancyjny czy też pomocniczy odpowiedzialności UFG – jak to określa Fundusz – nie może wyłączać ani ograniczać zasady pełnej restytucji szkody (art. 361 k.c. i 363 k.c.) z uwzględnieniem przepisów szczególnych zawartych

w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych. Powołane wyżej przepisy, tj. 98 czy też art. 109 ustawy wyraźnie wskazują zakres obowiązków Funduszu w przypadku powstania szkody. Nadto, należy zwrócić uwagę na uprawnienia regresowe Funduszu (art. 110 ustawy). Na marginesie należy również zwrócić uwagę na fakt, iż strona pozwana, formułując swoje stanowisko w odpowiedzi na pozew i domagając się oddalenia powództwa, pisze w sposób bardzo ogólny i często nieadekwatny do przedmiotowej sprawy, m.in. sporo miejsca poświęca kwestionowaniu roszczenia o zadośćuczynienie po tym, jak przyznała, że już wpłaciła na rzecz powódki kwotę 30.000 zł z tego tytułu, a tym samym uznała w całości roszczenie z tego tytułu.

Niewątpliwie na znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powódki wpłynęła również okoliczność, iż po 34 latach zgodnego małżeństwa, powódka utraciła wsparcie i pomoc męża na starość, czego przejawem jest np. stwierdzona u powódki depresja. Wobec powyższego, przyznana decyzją przez UFG kwota 30.000 zł z tytułu odszkodowania jest zaniżona

i należało zasądzić na rzecz powódki dodatkową kwotę 20.000 zł z tego tytułu.

Oddalając częściowo żądanie w przedmiocie odszkodowania należy mieć również na uwadze, że „Celem odszkodowania przyznanego na podstawie art. 446 § 3 KC ma być zrekompensowanie rzeczywistego znacznego pogorszenia sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny zmarłego, nie może być ono natomiast źródłem wzbogacenia się tych osób” (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29 marca 1994 r., I ACr 758/93, Legalis Numer 33397). W tym kontekście należy zwrócić uwagę na fakt, iż E. S. pracował na budowie jako pomocnik, co oznacza, że wykonywał ciężką pracę. Biorąc pod uwagę jego wiek (61 lat) i wyczerpujące podróże do Holandii, a także zasady doświadczenia życiowego, zapewne mógłby taką pracę wykonywać jeszcze maksymalnie przez kilka lat, po czym, na co wskazywały obie strony sporu, mógłby się starać o holenderską emeryturę, jednak nie byłaby ona wysoka z uwagi na nieprzepracowanie wystarczającej ilości lat. Należy uwzględnić również fakt, iż zarówno przed śmiercią męża jak i po niej powódka również jest aktywna zawodowo i choć zarabia zdecydowanie mniej niż jej mąż, co zostało uwzględnione przy przyznawaniu odszkodowania, to jednak uzyskuje dochód. Nadto, została jej przyznana renta rodzinna, która również wpłynęła na częściowe oddalenie powództwa. Pomimo oszczędnego życia, część zarobionych pieniędzy E. S. musiał również przeznaczyć na własne utrzymanie, podróże do Holandii, a także, co powódka wskazała w pozwie – zapewniał dzieciom wsparcie finansowe. Nadto, konieczność leczenia depresji farmakoterapią oraz korzystania z pomocy psychologa wiąże się z wydatkami, co jest faktem oczywistym. Jednak

powódka nie przedłożyła żadnych rachunków na tę okoliczność, ani nawet nie wskazała średniej kwoty przeznaczanej na leczenie. Sąd wziął również pod uwagę, że, co prawda od 2014 r., tj. od śmierci męża oraz w dacie wniesienia pozwu powódka musiała borykać się

z codziennymi problemami sama, jak również musiała prosić o odpłatną pomoc przy pracach w obejściu domu obce osoby, jednak, jak zeznał świadek w osobie córki powódki, obecnie syn powódki remontuje piętro w domu rodzinnym i zamierza się tam wprowadzić,

co z pewnością będzie stanowić dla powódki oparcie tak emocjonalne jak i finansowe na przyszłość.

Biorąc pod uwagę wszystkie przytoczone okoliczności, w ocenie Sądu stosownym odszkodowaniem z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powódki jest kwota łączna w wysokości 50.000 zł, tj. wypłacona już przez stronę pozwaną kwota 30.000 zł na mocy decyzji z dnia 10.06.2015 r. plus dodatkowa kwota 20.000 zł zasądzona na rzecz powódki od strony pozwanej w punkcie I sentencji wyroku w przedmiotowej sprawie. Natomiast w pozostałym zakresie powództwo należało oddalić (pkt III sentencji wyroku), tj. co do żądanej dalszej kwoty 30.000 zł tytułem odszkodowania (50.000zł żądane w procesie minus 20.000 zł zasądzone w wyroku) i akcesoryjnych żądań odsetkowych od tej oddalanej kwoty.

Od zasądzonej kwoty odszkodowania w wysokości 20.000 zł Sąd przyznał powódce od strony pozwanej również odsetki od dnia 27.05.2015 r., tj. od dnia wniesienia pozwu, zgodnie z ostatecznie sformułowanym żądaniem powódki. Na podstawie przytoczonego wyżej przepisu art. 109 ust. 1 ustawy Fundusz jest obowiązany zaspokoić roszczenie, o którym mowa w art. 98 ust. 1 i 1a, w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania akt szkody od zakładu ubezpieczeń. Jedynie w przypadku, gdyby wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Funduszu albo wysokości świadczenia w terminie, o którym mowa w ust. 1, byłoby niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w terminie 14 dni od dnia wyjaśnienia tych okoliczności, z tym że bezsporna część świadczenia powinna być spełniona przez Fundusz w terminie określonym w ust. 1. (ust. 2). Strona pozwana w żaden sposób nie wykazała, jakoby miała jakiegokolwiek problemy z wyjaśnieniem ww. okoliczności z ust. 2, a tym samym po upływie terminu podstawowego 30-dniowego pozostawała

w zwłoce. Fundusz otrzymał akta szkody w dniu 22.12.2014 r. zgodnie z prezentatą na piśmie przewodnim (...) Centrum (...) w Ł. informującym

o przekazaniu akt szkody do załatwienia. Tym samym po upływie 30 – dniowego terminu od tej daty roszczenia zgłoszone we wniosku opatrzonym datą 04.12.2014 r. o zadośćuczynienie i odszkodowanie były wymagalne – tj. od dnia 22.01.2015 r. Jednak, mając na uwadze treść art. 321 § 1 k.p.c. Sąd nie może zasądzać ponad żądanie. Tym samym Sąd przyznał powódce odsetki, zgodnie z jej ostatecznym zmodyfikowanym żądaniem od dnia wniesienia pozwu, tj. od daty 27.05.2015 r.

Nadto, wskazać należy, że w dniu 01.01.2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1830). Zmieniła ona m.in. brzmienie art. 481 k.c. Natomiast stosownie do treści art. 56 tej ustawy do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Artykuł 481 § 2 k.c. w dotychczasowym brzmieniu przewidywał, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Po zmianie wprowadzonej powyższą ustawą powyższy paragraf stanowi, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Mając na uwadze powyższe, Sąd w pkt I lit. a) oraz b) sentencji wyroku podzielił należności odsetkowe na okresy do 31.12.2015 r. i od 01.01.2016 r. do dnia zapłaty.

Omówienie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu poprzedzić należy stwierdzeniem, iż strona pozwana jest stroną przegraną zarówno w części uwzględniającej powództwo jak również w części objętej umorzeniem postępowania na skutek ograniczenia żądania pozwu, bowiem ograniczenie to było spowodowane zapłatą na rzecz powódki łącznej kwoty 60.000 zł już po wytoczeniu powództwa. Co prawda, wpłacając rzeczoną kwotę strona pozwana mogła jeszcze nie mieć informacji o wytoczeniu przeciwko niej niniejszego powództwa, co nie zmienia faktu, iż dała ona powód do wytoczenia tegoż powództwa. Pozew został wniesiony w dniu 27.05.2015 r., natomiast

UFG pozostawał w zwłoce wobec M. S. już od 22.01.2015 r. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 12 kwietnia 2012 r., II CZ 208/11, LEX nr 1214570 wskazał, iż „Zasadą jest (art. 203 § 2 k.p.c.), że w wypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, na jego żądanie, obciąża powoda bez względu na przyczynę cofnięcia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2011 r., II CZ 203/10, niepubl.). Jednakże, zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, dopuszczalne jest odstępstwo od tej zasady w sytuacji, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu (art. 98 k.p.c.) pozwanego należy uznać wówczas za stronę przegrywającą sprawę” (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r., V CZ 1/10, niepubl. z dnia 10 lutego 2011 r., IV CZ 111/10, niepubl., z dnia 24 sierpnia 2011 r., IV CZ 34/11, niepubl., z dnia 12 stycznia 2012 r., IV CZ 117/11, niepubl.).

Mając na uwadze częściowe uwzględnienie powództwa i częściowe cofnięcie z winy strony pozwanej, Sąd orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c. i stosunkowo rozdzielił koszty pomiędzy stronami, przyjmując jako podstawę wyliczeń początkową wartość przedmiotu sporu tj. 110.000 zł, z czego Sąd uwzględnił 20.000 zł a powódka cofnęła żądanie w wysokości 60.000 zł. Tym samym powódka jest traktowana jako strona wygrana co do kwoty 80.000 zł, a pozwana – co do kwoty pozostałej tj. 30.000 zł (110.000 zł – 80.000 zł). Wobec tego powódka wygrała sprawę w stosunku 72,73% do 27,27%. Wszystkie celowe koszty poniesione przez strony wyniosły łącznie 12.717 zł, z czego powódka poniosła koszty w kwocie: 9.100 zł (w tym 5.500 zł opłaty sądowej od pozwu i 3.600 zł wynagrodzenia pełnomocnika w osobie radcy prawnego - § 2 ust. 1 i 2 oraz § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490 t.j. ze zm.)). Natomiast UFG poniósł koszty w kwocie 3.617 zł, na które składają się: wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego (jak wyżej 3.600 zł) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa dla radcy prawnego (w przypadku powódki brak jest dowodu uiszczenia tej opłaty). Powódka przegrała sprawę w 27,27%, więc powinna ponieść koszty w wysokości 3.467,93 zł (27,27% x 12.717 zł = 3.467,93 zł), natomiast poniosła 9.100 zł, tym samym różnicę, tj. 9.100 zł – 3.467,93 zł = **5.632,07 zł**, Sąd zasądził w punkcie IV sentencji wyroku od strony pozwanej na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów procesu.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.